

Danmark og euroen

Euroens påvirkning af prisniveauet i eurolandene

Har euroen medført prisstigninger i de lande, der har indført den fælles valuta?

- Der er ikke noget der tyder på, at indførelsen af euro i de 16 nuværende eurolande har givet anledning til generelt højere priser.
- Ser man på udviklingen i inflationen i de 12 lande (herunder Tyskland, Frankrig, Italien, Spanien og Grækenland), der indførte eurosedler- og mønter den 1. januar 2002, lå inflationen i månederne omkring indførelse på et niveau omkring 2-2½ pct., og inflationen forblev på dette niveau efter indførelsen af euroen. Samlet set var den årlige inflation i euroområdet 2,2 pct. i 2002, hvilket faktisk er lidt *lavere* end i 2001 før euroens indførelse, hvor inflationen var på 2,3 pct.

	2001	2002	2003	2004
Euroområdet	2,3	2,2	2,1	2,1

Kilde: Eurostat

- Der har imidlertid vedholdende hersket en opfattelse af, at ombytningen til euro medførte betydelige prisstigninger. Introduktionen af eurosedler og -mønter indebar altså, at der opstod en såkaldt ”opfattelseskløft”, dvs. en forskel mellem forbrugernes opfattelse af inflationsudviklingen og den faktiske udvikling i inflationen.
- Der er flere mulige forklaringer på dette. En af forklaringerne kan være, at befolkningens opfattelse af prisudviklingen primært baseres på indkøb af ofte handlede varer og tjenester, dvs. fødevarer eller en kop kaffe, frem for indkøb af f.eks. en computer eller vaskemaskine. Da priserne på fødevarer steg mere end gennemsnittet på grund af uheldige omstændigheder som bl.a. dårlige vejrforhold, kan det have påvirket befolkningen til at tro, at priserne generelt var steget.
- En anden forklaring kan være, at forbrugerne på tidspunktet for valutaombytningen var særligt opmærksomme på prisændringer og samtidig havde tendens til at lægge mere mærke til prisstigninger end prisfald. Faktisk faldt priserne på en række varer, bl.a. kommunikationsudstyr. Samtidig glemtes det ofte, at det er helt normalt, at priser stiger moderat fra år til år.

- Svære omregningskurser mellem de tidligere valutaer og euro kan også have bidraget. Tømmelfingerregler betød for flere af eurolandene, at priserne i euro blev overvurderet. Eksempelvis gav omregning mellem euro og franske franc vha. af en regel om at gange priserne i euro med syv en overvurdering af priserne på 6,3 pct.
- Selvom ombytningen til euro ikke førte til generelle prisstigninger, var der dog enkelte sektorer – bl.a. restauranter, caféer og frisører – hvor der kunne konstateres prisstigninger som følge af valutaombytningen. Prisstigningerne i disse sektorer skyldtes formentlig en udskydelse af planlagte pristilpasninger, da jævnlige pristilpasninger er forbundet med omkostninger ved at ændre prislister, menukort m.v. Det er derfor muligt, at visse forretninger valgte at udskyde deres pristilpasninger og foretage dem samtidig med introduktionen af euroen, som alligevel krævede ændringer af prislister mv.
- I forbindelse med Slovenien, Cypern, Malta og Slovakiets indtræden i euro-samarbejdet 2007-2009 er der blevet gjort meget ud af at informere borgerne om valutaombytningen. Borgerne i disse lande blev bl.a. opfordret til at rapportere til myndighederne, hvis de observerede overnormale prisstigninger, således at de pågældende virksomheder offentligt kunne ”sortlistes”.